

Hæve-sænkegulv i farestien redder ikke grisene alene

Afprøvning: Et hæve-sænkegulv i farestien skal beskytte grisene mod klemning, når soen lægger sig. Seges Svineproduktion har netop afsluttet en afprøvning, der testede dette.

Konklusion

- Hæve-sænkegulv i farestien er ikke den sikre vej til at øge pattegriseoverlevelsen. Godt nok klemmes der færre pattegrise, men i stedet dør pattegrisene senere af sult.

Af **Trine Friis Pedersen, konsulent** og **Dorthe Poulsgård, projektleder**

De danske griseproducenter er udfordret af, at cirka én pattegris pr. kuld klemmes ihjel. Dette sker oftest i forbindelse med, at soen lægger sig ned eller skifter position. Det er særligt de første dage efter faringen, at der klemmes pattegrise. Formålet med afprøvningen var derfor at undersøge, om et hæve-sænkegulv i farestien kunne reducere pattegrisedødeligheden fra faring og frem til dag 4 efter faring, og om andelen af klemte pattegrise kunne reduceres. I afprøvningen indgik 1.300 søer fordelt i to grupper. Den ene halvdel af søerne blev indsat i farestier, hvor hæve-sænkegulvet var deaktiveret, og den anden halvdel blev indsat i farestier, hvor hæve-sænkefunktionen var aktiveret. Pattegrisedødeligheden er opgjort både fra faring og indtil kuldudjævning og fra kuldudjævning og indtil dag 4 efter faring. I forsøget blev også ammesøer og mindsteammer inkluderet. Afprøvningen blev gennemført i en besætning, som i forvejen havde meget lav pattegrisedødelighed som føl-

ge af godt management samt, at personalet er i besætningen døgnet rundt alle ugens dage. Det var forventet, at klemninger så havde større betydning for pattegrisedødeligheden.

1,0 død pattegris pr. kuld fra faring og frem til dag 4

Der var ikke forskel imellem grupperne på pattegrisedødelighed, som var 1 pattegris pr. kuld i begge grupper fra faring til dag 4. Fra faring og indtil kuldudjævning døde der 0,3 pattegrise pr. kuld. Efter kuldudjævning og frem til dag 4 efter faring døde der 0,7 pattegrise pr. kuld. Obduktion af pattegrisene viste, at 62-66 pct. af de døde grise døde som følge af klemning før kuldudjævning. Fra kuldudjævning til dag 4 var 80 pct. af de døde pattegrise døde som følge af klemning, når hæve-sænkegulvet ikke var aktiveret, og 69 pct. af de døde pattegrise døde som følge af klemning, når hæve-sænkegulvet var aktiveret. Hæve-sænkegulv i farestien reducerede derfor andelen af pattegrise, der døde som følge af klemning med 14 pct., svarende til 0,1 pattegris pr. kuld.

Fakta

- Et hæve-sænkegulv fungerer ved, at soen aktiverer en fjeder, når den rejser sig, så gulvet under soen kører op. Når gulvet kører op, følger inventar og fodertrug med. Når soen lægger sig, og fjederen ikke aktiveres, kører gulvet ned, og pattegrisene kan komme til yveret. Det er ikke muligt for pattegrisene at blive klemt, når gulvet kører op eller ned.

Hæve-sænkegulvet kunne ikke reducere dødeligheden overordnet, da pattegrisene i stedet døde senere af bl.a. sult.

Der var ikke effekt af hæve-sænkegulvet på pattegrisenes dødelighed fra kuldudjævning til dag 4 hos hverken ammesøer eller mindsteammer, hvor dødeligheden ellers er højere end ved søer, som passer egne pattegrise.

Klemning skal forebygges og ikke forhindres

Hæve-sænkegulvet forhindrede 0,1 gris pr. kuld i at bli-

Soen har rejst sig og aktiveret hæve-sænkegulvet, så det er hævet.

ve klemmt under soen, men lige så mange ekstra grise døde efterfølgende af sult. Blandt de pattegrise, der dør som følge af klemning, klemmes langt størstedelen, fordi de er sultne og prøver at få mælk ved soen. Hertil kommer grise, der er kolde og søger varme hos soen. Da vi i denne afprøvning fandt, at pattegrisene i stedet dør senere af sult, er det relevant at spørge: Skal vi forebygge, at pattegrisene klemmes ved at sørge for, at pattegrisene ikke er sultne og kolde, eller skal vi gøre det mere besværligt for soen at klemme

pattegrisene? For vi løser ikke problemet med klemning ved at etablere hæve-sænkegulv i farestierne, da udfordringerne er, at pattegrisene er sultne og kolde.

Selvom teknologiske hjælpemidler kunne forhindre klemninger af pattegrise, så skal der altså stadig ydes en menneskelig indsats, og den mest effektive vej til højere overlevelse er stadig medarbejderen i farestalden samt at forebygge fremfor at problemløse.